

Főoldal > ... > Bírósági Eljárások > Polgári Ügyek > Bizonyításfelvétel > France

Bizonyításfelvétel

 Franciaország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 A bizonyítási teher

1.1 Melyek a bizonyítási teherre vonatkozó szabályok?

A polgári törvénykönyv (*Code civil*) 1353. cikke szerint a kötelezettség végrehajtását kérő személynek kell bizonyítania annak fennállását. Hasonlóképpen, az a fél, aki azt állítja, hogy már nem terheli valamely kötelezettség, köteles bizonyítani a kötelezettség alóli mentesülést.

Főszabály szerint tehát minden peres félnek az általa állított tényeket kell bizonyítania. Például a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv (*Code de procédure civile*) 9. cikke értelmében „a jognak megfelelően minden félnek bizonyítania kell a követelése elismeréséhez szükséges tényeket.”

1.2 Vannak-e olyan szabályok, amelyek bizonyos tények tekintetében mentesítenek a bizonyítási teher alól? Milyen esetekben? Lehetséges-e egy konkrét jogi vélelmet bizonyítással megdönteni?

Egyes esetekben olyan vélelmek állnak fenn, amelyek mentesítik az érintett személyt azon tények bizonyítása alól, amelyek megállapítása lehetetlen vagy túlzottan nehéz.

A jogi vélelmek megfordítják az állított tény fennállását bizonyítani köteles személyre nehezedő bizonyítási terhet. Főszabály szerint a vélelmek „megdönthető” vélelmek: azok bizonyítékkal megdönthetők. Példa: amennyiben a gyermek a házasság ideje alatt születik, az anya férjéről vélelmezni kell, hogy ő az apa, de lehetőség van az apaságot vitató kereset benyújtására.

Ritkább esetben a vélelmek „megdönthetetlenek”: ilyen esetekben nincs helye ellenbizonyításnak. Példa: a bírósági határozatok jogerejéből következik, hogy a határozattal szemben nincs helye ellenbizonyításnak.

1.3 Milyen mértékben kell a bíróságnak meggyőződnie valamely tényről ahhoz, hogy ítéletét e tény fennállására alapozza?

A bíróság kizárólag a bizonyított vagy nem vitatott tények alapján határozhat.

2 A bizonyításfelvétel

2.1 A bizonyításfelvétel minden esetben valamelyik fél kérelmére történik, vagy bizonyos esetekben a bíró maga is kezdeményezheti azt?

A bizonyításfelvételt a bíró a felek kérelmére rendelheti el, illetve maga is kezdeményezheti azt.

2.2 Ha a bíróság helyt ad a fél bizonyításfelvételre vonatkozó kérelmének, mik a következő

Lépések?

Amennyiben a bíró valamelyik fél kérelmére elrendeli a bizonyításfelvételt, a bíróság hivatala tájékoztatja a kijelölt szakembert megbízatásának terjedelméről; ez utóbbi pedig felszólítja a feleket az általa folytatott eljárásokban való részvételre. Amennyiben szakvéleményre van szükség, annak elkészítését nem lehet megkezdeni addig, amíg az érintett fél ki nem fizeti a bíró által meghatározott összeget (letét), amely biztosítja a szakértő díjának kifizetését. A bizonyításfelvételt a felek jelenlétében hajtják végre.

2.3 Mely esetben utasíthatja el a bíróság a fél bizonyításfelvételre irányuló kérelmét?

A bíró elutasíthatja a bizonyításfelvételre irányuló kérelmet azon okból, hogy az a bizonyítási terhet viselő fél tétlenségét enyhítené, vagy hogy arra nincs szükség.

2.4 Milyen bizonyítási eszközök léteznek?

A francia polgári jog az alábbi megkülönböztetést teszi. A tények (például egy baleset) tekintetében a bizonyítékok tetszés szerintiek, és azok ezért bármilyen eszközzel (dokumentumokkal, tanúvallomással stb.) szolgáltatathatók. A jogügyletek (szerződések, adományok stb.) tekintetében főszabály szerint írásbeli bizonyítéokra van szükség, de jogszabály kivételeket állapíthat meg ez alól (például a rendeletben meghatározott összeget el nem érő összegű követelésekre vonatkozó ügyletek esetében, vagy ha nem lehetséges írásbeli dokumentum bemutatása). Megjegyzendő, hogy a kereskedők között a bármilyen eszközzel történő bizonyítás elve alkalmazandó a jogi ügyletek tekintetében is.

2.5 Milyen módon vehető fel a tanúk vallomása, és különbözik-e ez a szakértő tanúk meghallgatásától? Melyek az írásbeli bizonyítékok és a szakértői jelentések/vélemények benyújtásának szabályai?

A tanúvallomást két különböző formában lehet felvenni: szóban, vizsgálati eljárás keretében vagy írásban, olyan nyilatkozatban, amelynek meg kell felelnie bizonyos formai követelményeknek. Az írásbeli nyilatkozatban szerepelnie kell különösen a tanú személyazonosságának, valamint – adott esetben – a felekhez fűződő családi kapcsolatának, házassági kapcsolatának, alávetettségének, együttműködésének vagy érdekközösségének. A nyilatkozatban emellett meg kell jelölni, hogy az bírósági eljárásban való felhasználás céljából készült, és hogy annak szerzője tisztában van azzal, hogy a hamis tanúzás büntetőjogi szankciókat vonhat maga után. Tanúvallomás nyilatkozat formájában is beszerezhető (ezeket a több tanú által tett, a bizonyítandó tényekre vonatkozó nyilatkozatokat tartalmazó dokumentumokat egy hivatalos személy készíti el).

A szakvélemény eltér a tanúvallomástól, mivel az olyan bizonyítási cselekmény, amelynek keretében különös szakértelemmel bíró személyt bíznak meg azzal a feladattal, hogy a felek magyarázatainak előadását követően egy kizárólag technikai jellegű véleményt készítsen. A szakértő a véleményét szóban vagy írásban adja elő. Az írásbeli véleményeket jelentés formájában kell elkészíteni, amely különösen a felek írásbeli észrevételeit tartalmazza. A bírót nem köti a szakvélemény.

2.6 Van-e olyan bizonyítási mód, amely erősebb a többinél?

A hivatalos személy (közjegyző, bírósági végrehajtó) által a feladata teljesítése során készített, hitelesített okirat (*acte authentique*) hitelesnek minősül mindaddig, amíg a hamisításra vonatkozó kifogás benyújtására nem kerül sor.

A magánokirat (*acte sous-seing privé*) hivatalos személy részvétele nélkül, a felek által készített és kizárólag az ő aláírásaikat tartalmazó okirat, kizárólag ellenkező bizonyítás hiányában minősül hitelesnek.

A tanúvallomások és egyéb bizonyítási módok esetében a bíró a saját belátása szerint jár el.

2.7 Van-e kötelezően előírt bizonyítási mód egyes tények bizonyítására?

Amint az a 2.4. pontban olvasható, az 1500 eurót meghaladó értékű jogügylet hitelességének igazolásához írásbeli bizonyítéokra van szükség. Ezzel szemben a tény bizonyítása bármilyen formában történhet.

2.8 Kötelezi-e a jog a tanúkat a vallomástételre?

Minden személy köteles – az igazság felderítése céljából – együttműködni a bírósági eljárásban.

2.9 Milyen esetben tagadhatják meg a vallomástételt?

Annak a személynek, aki olyan információ birtokában van, amelyhez foglalkozása gyakorlása során jutott hozzá, és amelyre szakmai titoktartás vonatkozik, meg kell tagadnia a vallomástételt; ha ezt elmulasztja, büntetőjogi szankcióval sújtható. Emellett a tanúk megtagadhatják a vallomástételt, ha bizonyítani tudják annak jogos akadályát (például: az utazás lehetetlensége, betegség, szakmai okok). A bíró értékeli ezen akadályok jogosságát.

2.10 Alkalmazható-e szankció a tanúskodást megtagadó személlyel szemben, illetőleg a személy kényszeríthető-e a vallomástételre?

A bíróság előtt meg nem jelenő tanúk és azok, akik jogos indok nélkül megtagadják a vallomás- vagy eskütételt, 10 000 euróig terjedő polgári pénzbírság megfizetésére kötelezhetők.

Azt is meg kell jegyezni, hogy a hamis tanúzás bűncselekményként büntetendő.

2.11 Van-e olyan személy, akitől nem szerezhető be tanúvallomás?

Bármely személy meghallgatható tanúként maguk a felek és azon személyek kivételével, akik nem alkalmasak a bíróság előtt vallomást tenni; ilyenek a cselekvőképességgel nem rendelkező személyek (kiskorúak és védelemben részesülő nagykorú személyek), valamint azok a személyek, akikre bizonyos bűnösséget megállapító ítéletek vonatkoznak (polgári jogok megvonása). A bíró azonban információszerzés céljából, eskütétel nélkül kikérdezheti őket. Emellett a házasság felbontására vagy különválásra irányuló eljárásokban a házastársak leszármazottai a házastársak által előadott sérelmek kapcsán sohasem tehetnek vallomást, illetve nem tanúskodhatnak.

2.12 Mi a bíró és a felek szerepe a tanú kihallgatásában? Milyen feltételekkel tehető tanúvallomás videokonferencia útján vagy egyéb technikai eszközök segítségével?

A bíró folytatja le a tanú meghallgatását, és ő teszi fel a kérdéseket. Hacsak a bíró ellentétes értelmű, indokolt határozatot nem hoz, a feleknek jelen kell lenniük a meghallgatáson. Annak érdekében, hogy ne befolyásolják őket, a felek nem szakíthatják félbe a tanúkat és nem szólíthatják meg őket közvetlenül. Amennyiben a bíró szükségesnek ítéli, ő teszi fel azokat a kérdéseket, amelyeket a felek meg kívánnak kérdezni a tanútól.

A bírót semmi nem akadályozza abban, hogy hang-, kép- vagy hang- és képfelvételt készítsen a bizonyításfelvételtől, ha a körülmények ezt megkövetelik (például földrajzi távolság esetén).

3 A bizonyítékok értékelése

3.1 Ha az egyik fél nem jogszerűen szerezte be a bizonyítékokat, vonatkozik-e valamilyen korlátozás a bíróságra az ítélethozatallal kapcsolatban?

A bíró nem fogadja el a csalárd eszközökkel (rejtett kamera, telefonbeszélgetés fél tudta nélküli felvétele stb.) vagy olyan módon megszerzett bizonyítékokat, amelyek nem tartják tiszteletben a magánéletet.

3.2 Ha félként veszek részt az ügyben, bizonyítéknak számít-e a nyilatkozatom?

Az ügyben érintett felek nyilatkozatainak nincs bizonyító ereje.

4 Ez a tagállam a bizonyításfelvételtől szóló rendelet 2. cikkének (1) bekezdésével összhangban meghatározott-e más olyan hatóságokat,

amelyek a rendelet alapján polgári vagy kereskedelmi ügyekben folytatott bírósági eljárások céljából hatáskörrel rendelkeznek bizonyításfelvételre? Amennyiben igen, milyen eljárásokban rendelkeznek hatáskörrel a bizonyításfelvételre? Csak bizonyításfelvételt kérhetnek vagy segíthetnek a bizonyításfelvételben egy másik tagállam kérelme alapján? Lásd még a bizonyításfelvételről szóló rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerinti értesítést

Nem, egyedül a bíróságok rendelkeznek ilyen hatáskörrel.

■ Last update: 26/12/2025

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.